

ECN 122

Handelsmønstre og handelsteori

Moderne handelsteori

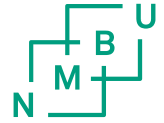
= komparative fortrinn + skalafordeler

Innhold

- eldre handelsteori (innhold og konsekvenser)
- moderne handelsteori ← Hecksher-Ohlin

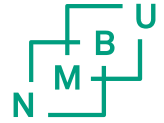
Eldre handelsteori

- Fokus (som henger igjen hos mange):
  - netto utenrikshandel > 0 (uoppnåelig for alle)
  - sikre ressurstilgang (kolonitida = ufri handel)
- Uønska konsekvenser = opphav til
  - beskytte eget næringsliv (vernetoll, handelshindringer) = proteksjonisme
  - handelskrig (sist: USA-Kina, America first)
  - større prisvariasjon (eks. landbrukssesong nordlig vs. sørlig halvkule)
  - høge matvarepriser 2007: eksportrestriksjoner (ris: fleire asiatiske land, korn: Russland) → høgere spotpriser + høgere prisvariasjon

Moderne handel (fra 70-t)

- Teorien: Komparative fortrinn + skalafordeler
→ spesialisering og lågere priser → velferd ↑
- Dilemma(er)
  - Konsentrasjon (få selskap dominerer) i noen sektorer
  - ... men grenser for "monopolprising" før dominerende utfordres (← svak regulering)
- Noe å tenke på
  - Risikoen for dominerende aktører størst nasjonalt eller internasjonalt?
  - Velferdstapet størst ved nasjonale eller internasjonale dominerende aktører?

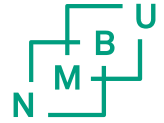
... moderne handel (2)

- Førsteflyttfordel
  - Tidlige store aktører (Google, Intel, legemiddel-selskap) "prispresser" eller kjøper opp nye aktører
  - Forekommer oftest i sektorer med store faste utviklingskostnader (ekstra eks.: bilsektoren)
  - ... men førsteflyttfordeler er ikke evige (eks. Tesla)
- Lokalisering "høgkompetanse-næringsliv"
  - Silicon Valley: vekselvirkning sterkt univ. (Stanford) og nyskapende næringsliv - næringsklynger
  - Krugman – økonomisk geografi: byer større kilde til nyskaping enn rurale strøk

... moderne handel (3)

- Styresmaktene oppfører seg "strategisk"
  - pleier antatte "vekstselskaper":
    - ◆ EU: Airbus
    - ◆ USA: Boing – uvanlig svak praktisering av antitrustlovgivninga (til USA å være)
  - eksportsubsidier (ulovlig under WTO), men skjules som andre tiltak (eks.: avlingsskade Mississippi)
- "Offentlig konkurranse" for ønska næringsliv
  - Skatterabatt:
    - ◆ Fordel: auka sysselsetting
    - ◆ Kostnad: redusert bidrag til fellesskapet
  - Krugman: selskap konkurrerer, land bør ikke

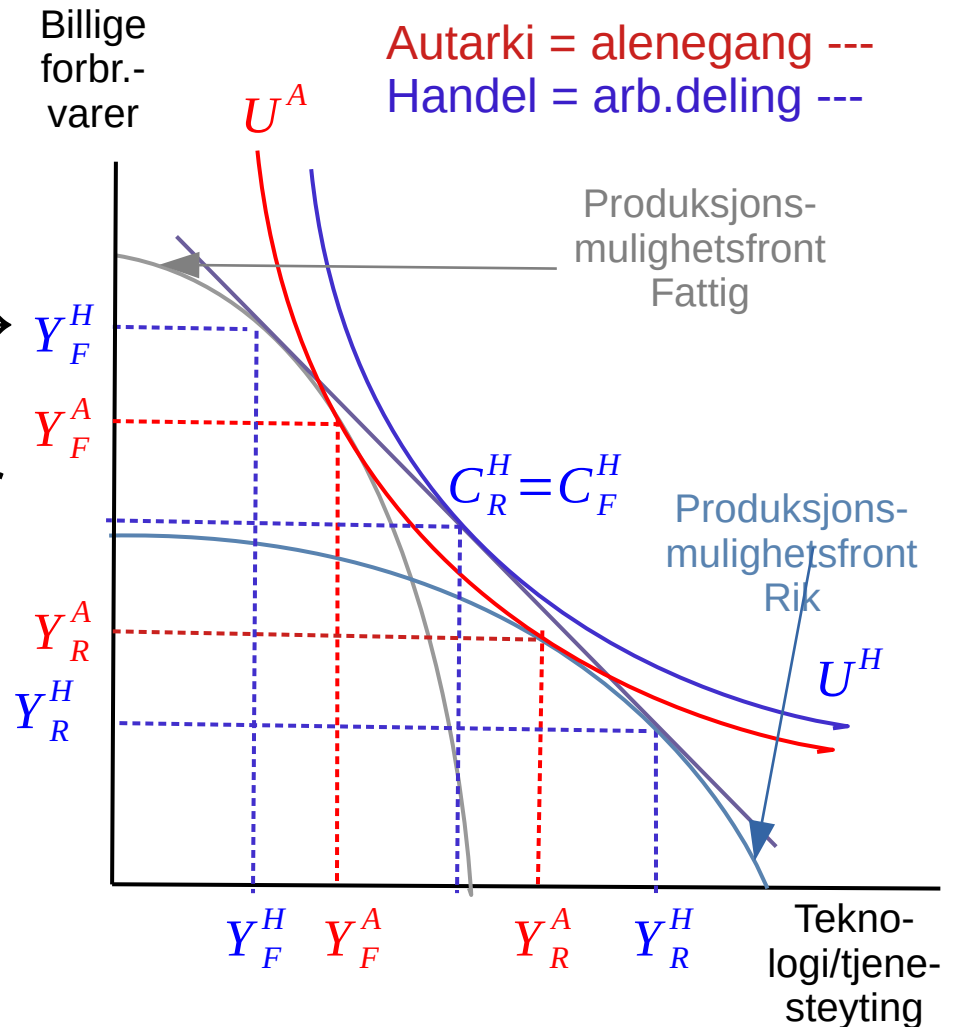
Heckscher-Ohlin handelsteori (1)

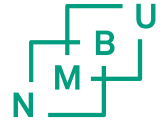
- Komparative fortrinn+spesialisering

- Fattig: Bra tilgang ufaglært arb.kraft → låge lønninger → billige forbruksvarer

- Rik: God tilgang kapital (stabil økonomi) + kompetent arbeidskraft → produktutvikling + teknologi-produkt

... Hecksher-Ohlin handelsteori (2)

- Handelsvirkninger

- Velferden $\uparrow$: $U^H > U^A$
- Spesialisering:
  - ◆ landa utnytter komparative fortrinn = produserer meir der de har fortrinn
  - ◆ begge landa prod. noe av begge varetypene

- Forbruk likt i landa, men fleire folk i fattig enn rik $\rightarrow$ forbruk pr innb. mindre i "fattig"

